

2000 0364

Tielaitos

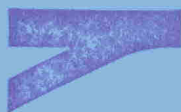
Tiehallinnon tulokset 1999

Helsinki 2000

TIEHALLINTO
Esikunta

08 TIEL / Tie

**Tielaitos
Kirjasto**

TIEHALLINNON TULOSRAPORTTI 1999

Tielaitos
TIEHALLINTO

Helsinki 2000

Helsinki 2000

Julkaisua saatavana:
Tiehallinto, Esikunta

Tielaitos
Opastinsilta 12 A
PL 33
05210 HELSINKI
Puhelinvaihte 0204 44 150

ALKUSANAT

Tielaitoksen tiehallinto ja tuotanto ovat toimineet organisatorisesti erillään 1.1.1998 alusta alkaen. Tiehallintoa ja tuotantoa on käytännössä johdettu ja ohjattu erikseen. Myös sisäinen raportointi on hoidettu erillisinä.

Tiehallinnon johtaminen perustuu tulosohtaukseen, jossa pääjohtaja tekee kunkin tulosityksikön johtajan kanssa toimintavuotta koskevan tulossopimuksen. Tulossopimus muodostuu tulostavoitteista, budjettiasiakirjoista ja kehittämishankkeiden sekä kehittämisen suunnittelun rahoituksesta.

Tiehallinto koostuu kymmenestä tulosityksiköstä, joita ovat keskushallinto ja yhdeksän tiepiiriä. Kukin tiehallinnon tulosityksikkö teki pääjohtajan kanssa erillisen vuotta 1999 koskevan tulossopimuksen. Samoin tuotanto teki tulossopimuksen pääjohtajan kanssa.

Keskushallinnon tulossopimus allekirjoitettiin 3.12.1998. Tiepiirien tulossopimukset pääjohtaja hyväksyi kirjeellä 17.12.1998. Tuotannon strategiat ja tulostavoitteet pääjohtaja hyväksyi 16.12.1998.

Tulosityksiköt raportoivat kuukausittain toiminnastaan, määrärahan käytöstä ja tulostavoitteiden toteutumasta. Kuukausiraporttien yhteenveto käsiteltiin tiehallinnon johtoryhmässä kuukausittain ja johtokunnassa neljännesvuosittain.

Tulosityksiköiden vuoden 1999 tulokset käsiteltiin joulukuun kuukausiraportoinnin perusteella tiehallinnon johtoryhmässä 31.1.2000. Pääjohtaja vahvisti esitetyt tulospisteet ja tulospalkkio maksetaan niiden perusteella kuitenkin ilman taloudellisuustavoitteen mukaista 10 % lisäystä.

Tiehallinnon tulosraportti on koottu vuoden 1999 kuukausiraporteista. Raportissa on lisäksi analysoitu sovellettuja menettelyjä ja talousohjausmallia sekä arvioitu tienpidon onnistumista ja tavoitteiden saavuttamista sekä tehtyjä ohjaustoimenpiteitä.

Raportti on käsitelty Tielaitoksen johtajistossa 3.3.2000 ja tiehallinnon johtoryhmässä 13.3.2000.

Keskushallinnon esikunta

SISÄLTÖ

1	YHTEENVETO	7
1.1	Tiehallinto	7
1.2	Tavoitteet	7
1.3	Hoidon taso	8
1.4	Tiestön kunto	8
1.5	Tieinvestoinnit	9
1.6	Tienpidon onnistuminen	9
1.7	Talousohjaus	9
2	TIENPITO JA RAHOITUS	11
2.1	Määrärahojen ohjelmointi	11
2.2	Tilaukanta ja menolaskelman toteutumat	12
2.3	Määrärahan käytön seuranta talousarviokirjanpidossa	15
2.4	Määrärahojen saldoennusteet	16
3	TULOSTAVOITTEET	19
3.1	Liikenneministeriön asettamat tulostavoitteet	19
3.2	Tiehallinnon sisäiset tulostavoitteet	20
3.3	Tiehallinnon tulospisteet ja tulospalkkio	23
4	TALOUSTAVUKOT	25

---

1 YHTEENVETO

1.1 Tiehallinto

Tiehallinto vastaa viranomaistehtävistä ja toimii tienpidon tilaajaorganisaationa. Se muodostuu keskushallinnosta ja yhdeksästä tiepiiristä. Tiehallinto tilaa urakkamuodossa tienpidon tuotteet ja palvelut pääosin tuotannolta. Tuotanto toteuttaa tilatut tuotteet ja palvelut itse tai alihankintoina ulkopuolisilta.

Uudenmaan, Vaasan ja Lapin tiepiirien organisaatorakennetta on kevennetty niin, että tiehallinnon yksiköiden lukumäärä on Vaasassa ja Lapissa pudotettu neljään ja Uudellamaalla viiteen (pääkaupunkiseudun suunnittelu). Oulun tiepiirissä yksiköitä on 1.6.1999 alkaen vain kolme: toiminnan ohjaus, tienpidon suunnittelu ja tienpidon teettäminen. Muissa tiepiireissä toiminnan ohjaus on jaettu kahteen yksikköön eli liikenteen palveluihin ja esikuntaan. Jälkimmäisen nimenä voi myös olla hallinto tai tiehallinnon tuki.

Tiehallinnon vakinaisen henkilöstön määrä on vähentynyt 36:lla vuoden 1999 alun tilanteesta, ollen 1 088 henkilöä 31.12.1999. Määräaikaisten henkilöiden työpanos oli 32 henkilötyövuotta.

Turun, Hämeen, Savo-Karjalan, Keski-Suomen ja Lapin tiepiirit ovat julkaisseet tiepiirin palvelusitoumuksen.

Tielaitosuudistuksen valmistelu eteni hallituksessa. Epävarmuus Tielaitoksen tulevasta toimintamallista ja tienpidon kilpailulle avaamisen vaikutuksista heikensi työilmapiiriä, joka näkyi joidenkin yksiköiden työtyytyväisyystutkimusten tuloksissa.

1.2 Tavoitteet

Tienpidon onnistumiseen vaikuttaa ohjelmoinnin tehokkuus ja rahoituksen riittävyys. Ensimmäistä kertaa LM:n ja Tielaitoksen välisen tulohajautuksen aikana tiehallinto ei saavuttanut kaikkia laitostason tavoitteita. Vaikeudet eivät aiheutuneet pelkästään tienpidon ohjelmoinnissa tapahtuneista valinnoista, vaan pitkään jatkunut rahoituksen vähentäminen näkyi väistämättä myös tienpidon toimenpiteiden vähentymisenä.

LM:n asettamista tulostavoitteista jäi selvästi saavuttamatta kevyen liikenteen väylien rakentamistavoite. Hyvin lähelle tavoitetta päästiin liikenneturvallisuuudessa ja sorateiden kelirikon poistamisessa. Pohjavesisuojaustavoite jäi saavuttamatta Hanko-Skogby hankkeen viivästymisen vuoksi.

LM:n asettamista määrällisistä tavoitteista saavutettiin erinomaisesti melusuojaus ja tienpidon taloudellisuustavoite. Hyvin saavutettiin päällystettyjen teiden kuntotavoite ja suolan käytön alentamistavoite. Näitten lisäksi hyvin saavutettiin LM:n tavoitteisiin sisältyneet yksittäiset tehtävät, joita oli kaikkiaan kahdeksan kappaletta (ks. taulukko kohdassa 3.1).

1.3 Hoidon taso

Hoito teetettiin 87 alueurakkana, joista viisi kilpailutettiin toissa vuonna ja viisi viime vuonna. Muut 77 hoidon alueurakkaa hoiti Tielaitoksen tuotanto neuvottelu-urakoina. Kilpailutetuista alueurakoista Kempeleen ja Harjavallan urakat menivät yksityisille urakoitsijoille.

Talvihoidossa kevätalvi oli etelässä runsasluminen ja tuotannolla oli normaalia enemmän hälytyslähdejä. Syystalven aikana, varsinkin joulukuussa, esiintyi runsaasti liukkaita kelejä. Runsaasta suolan käytöstä huolimatta vakavia liikenneonnettomuuksia tapahtui paljon. Liukkaudentorjunnan ennakointi epäonnistui päätiestöllä muutaman kerran. Kielteistä palautetta tuli myös alemman tieverkon hoidosta.

Kelirikko oli tavallista lievempi, koska kevät oli aurinkoinen ja vähäsateinen. Sateeton kesä heikensi sorateiden hoidon tasoa kesän loppua kohti, kun kulutuspinna purkaantui ja muuttui pölyväväksi. Syyssateiden aikana osa sorateista pehmeni.

Vuosittain tehtävän asiakastyytyväisyystutkimuksen mukaan talvihoidon palvelutaso parani edelliseen vuoteen verrattuna, eritoten Sisä- ja Pohjois-Suomessa. Tähän vaikuttivat osaltaan alemman tieverkon laatuvaatimuksiin tehdyt parannukset ja täsmähoidon käyttöönotto eräissä tiepiireissä. Kuitenkin joulukuussa, jolloin suuressa osassa maata oli varsin hankalat sääolot, tienkäyttäjien voimakkaat reaktiot kuvastivat selvää tyytymättömyyttä vallinneeseen hoitotasoon.

Tiehallinto selviytyi oman arvionsa mukaan teiden hoidosta keskimäärin tyydyttävästi.

1.4 Tiestön kunto

Teitä päällystettiin vuonna 1999 noin 3 100 kilometriä, eli lähes yhtä vähän kuin vuotta aiemmin. Päällysteiden uusimisen jatkuessa näin alhaisella tasolla pystytään päällysteet uusimaan keskimäärin 16 vuoden välein. Bitumin hinnan nousu pienensi hieman päällystysohjelmaa. Päällystettyjen teiden rakenteen parantaminen jäi 650 kilometriin. Sekin on lähes edellisvuoden tasoa, mutta 25 % vähemmän kuin 1990-luvun alkupuolella keskimäärin. Sorateilla rakenteen parantamisia tehtiin aiempaa enemmän runkokelirikko-tavoitteen mukaisesti. Toimenpiteet tehtiin pääosin täsmäkorjaamalla, eli vain rikkoontuneet kohdat parannettiin korjattavilla tienjaksoilla. Loppusyksystä keskeytettiin joitain runkokelirikkokorjauskohteita perustienpidon määrärahan ylitysuhan edessä tehtyjen säästöpäätösten vuoksi. Siltojen peruskorjaaminen pysyi viime vuosien tasolla.

Tiestön kunto on heikentynyt edellisvuodesta. Myös pääteiden kunto on hieman heikentynyt kunnan säilyttämistavoitteesta huolimatta. Kuntoheikentymä jakautui tasaisesti koko tieverkolle. Sorateiden runkokelirikon liikenteelle aiheuttamia haittoja on vähennetty.

Ylläpidon ja korvausinvestointien panostus jäi alle tarpeen. Näiden tarvitsemasta lisärahoituksesta kilpailivat tienpitoa ohjelmoitaessa varsinkin piirien laajennusinvestoinnit.

1.5 Tieinvestoinnit

Tieverkon kehittämisen investointihankkeet kohdistuivat pääosin Etelä-Suomen isoihin moottoritietoihin Uudenmaan, Turun ja Hämeen tiepiireissä. Myös Kemissä ja Kuopiossa oli käynnissä isohkoja hankkeita.

Perustienpidon laajennusinvestoinneilla tavoiteltiin lähinnä LM:n asettamista vaikuttavuustavoitteista liikenneturvallisuutta, tiestön kuntoa ja liikenteen sujuvuutta. Investoinnit kohdistuivat kevyen liikenteen väyliin ja alikulkuihin, taajamateiden saneerauksiin, taso- ja kiertoliittymiin, sorateiden rakenteen parantamiseen ja päällystämiseen sekä siltojen rakentamiseen ja kunnostamiseen. Perustienpidon uusinvestoinnit muodostuivat lähinnä lossivälien silloittamisista.

Hämeen tiepiiri aloitti perustienpidon rahoituksella poikkeuksellisen suuren laajennusinvestoinnin kantatiellä 65 välillä Ylöjärvi-Kyrönlahti. Hankkeen kustannusarvio on 75 Mmk.

1.6 Tienpidon onnistuminen

Tiepiirien oman arvion mukaan tienpidossa on onnistuttu vähintään tyydyttävästi. Onnistumista on tällöin arvioitu tienpidon ohjelmoinnin tehokkuuden ja tienpidon teettämisen onnistumisen, LM:n asettamien ja Tielaitoksen sisäisten tulostavoitteiden sekä saadun asiakaspalautteen ja asiakastyytyvyyssyytustkimusten perusteella.

Suurimmat ongelmat olivat edelleen liikenneturvallisuudessa ja talvihoidossa. Liikenteen turvaamisessa Tielaitos on kuitenkin vain yksi toimijoista. Onnistumisesta kantavat vastuun kaikki osalliset viranomaiset ja tienkäyttäjät. Pääteiden liikennemäärä lisääntyi 2,9 % edellisestä vuodesta. Henkilövähinkoon johtaneet liikenneonnettomuudet lisääntyivät yleisillä teillä noin 20 %.

Keski-Suomen tiepiiri raportoi suureksi päässeen hirvikannan yhdessä kovi-en nopeuksien kanssa muodostuneen ongelmaksi alueellaan. Myös Häme raportoi selvästi havaittavasta ajokäyttämisen höltymisestä.

1.7 Talousohjaus

Tielaitos toimii laitostasolla yhtenä valtion tilivirastona. Sisäisesti Tielaitos on jaettu 1.1.1998 alkaen tilaaja-tuottajamallin mukaisesti tiehallintoon ja tuotantoon. Tielaitoksen sisäinen talousohjausmalli toimii nyt paremmin kuin vuonna 1998. Kuitenkin sen soveltamisessa esiintyi vielä yksityiskohdissa hieman toisistaan poikkeavia käytäntöjä.

Pääjohtajan 5.3.1998 nimeämä tiehallinnon ja tuotannon yhteinen määrärahojen hallinnan kehittämistiimi antoi toimintamallin soveltamisohjeita pitkin vuotta. Toimintamallin ongelmat liittyivät sisäisen kaupankäynnin mukaisten kustannusten ja määrärahaa kuluttavien menojen kohtaamiseen, tienpidon tuotteiden lisätilauksiin, sopimussakkoihin, suullisiin tilauksiin sekä alihinnoitteluun.

Tuotannon ja tiehallinnon yhteiskokouksessa 16.11.1999 sovittiin ohjaustoimista perustienpidon määrärahan riittävyyden varmistamiseksi. Tulosityksiköt sopeuttivat toimintaansa tilaisuudessa sovitun mukaisesti. Säästötoimina muun muassa keskeytettiin alueurakoiden määrämittäisiä hoito- ja ylläpito töitä sekä päällystyskohteiden pohjatöitä. Uusien töiden tilauksia jäädytettiin ja rekrytointien annettiin liukua ajassa eteenpäin. Pieniäkin hankintoja siirrettiin vuodenvaihteen yli.

Vaikka laitostasolla perustienpidosta jäi 16,5 Mmk saldoa, ylitti kaksi tiepiiriä ja tuotannon pääkonttori niille asetetun perustienpidon määräraha-kehysten. Ylitykset aiheutuivat monen tekijän yhteisvaikutuksista, joita olivat mm:

- tilausvaran ylitykset
- tuotannon keskitetyn korvauksen pienuus ja myös tilaushintojen alhaisuus
- määrärahasidonnaisten töiden ajoittuminen vuodelle 1999 budjetoitua enemmän.
- sideaineen hintatason yllättävä nousu, jota vastaan työmääriä ei vähennetty vastaavasti.
- tiehallinnon tilausten peruuttamiset, mitkä alensivat tuotannon tuottoja kun samaan aikaan tuotannon kiinteät menot (palkat yms.) kuitenkin juoksivat koko ajan
- tuotannon ylioptimistiset tulosbudjetit
- tilaaja ei ole aina heti ilmoittanut lopullista määrärahamomenttia
- menojen kohdistamisessa momenteille on ollut horjuvuutta.

Vakavin seuraus sisäisen kaupankäynnin kustannusten jäämisestä todellisia menoja pienemmäksi on, että tiepiirit joutuvat suunnittelemaan vuoden 2000 tienpitoa uudestaan ja pienempiin rahoituskehyksiin.

Keskitetyn korvauksen ylittymiseen vaikuttivat töiden alihinnoittelu, voitollisten urakoiden tuloksen rasittaminen lisätilauksilla ilman määrärahan käyttöoikeutta sekä tuotannon sopimuksia suuremmat menot. Virheistä on turha syyttää ketään yksittäistä henkilöä. Sisäisesti jaetun viraston keskinäinen kaupankäynti oli monimutkaista ja hallittavuus vaikeaa, mikä näkyi siinä, että sovittua toimintamallia tulkittiin usealla tavalla.

Keskushallinnossa suurimmat ongelmat määrärahan käytön ennustamisesta kohdistuivat oman toiminnan palveluiden ostoihin. Varsinkin tiehallinnon T&K-ohjelman menot toteutuivat hyvin loppuvuosipainotteisesti, lähinnä sen vuoksi, että laskutus ei tapahtunut työn edistymisen mukaan, vaan suurissaakin projekteissa kertalaskutuksena. Myös keskushallinnon niillä yksiköillä, joilla oli suuret tiehallinnon palveluiden ostobudjetit, esiintyi samaa ongelmaa.

2 TIENPITO JA RAHOITUS

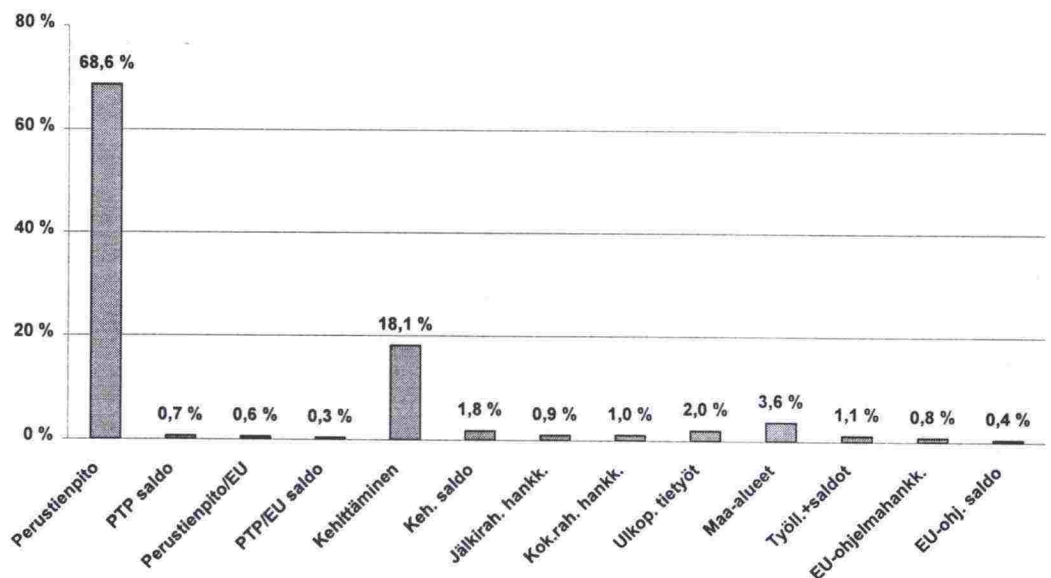
2.1 Määrärahojen ohjelmointi

Tiehallinnolla oli vuoden 1999 aikana käytettävissä määrärahaa kaikkiaan 4 400,6 Mmk. Määrärahasta ohjelmoitiin tiepiireille 88 %, keskushallinnolle 8 % ja tuotannon korvaukseen 3 %. Jäljelle jäänyt prosentti oli vuoden loppuessa tiehallinnon jakamattomissa.

Määräraha (Tiedot perustuvat keskus-hallinnon esikunnan määräraha-seurantaan)	Käy- tössä (Mmk) 31.12.	Myönnetty käyttöoikeutta (Mmk)				Jaka- matta (Mmk)
		Piirit	Kh	Tpk	Tieh.yht lähialue	
Perustienpito	3019,7	2563,9	303,6	146,8	5,1	0,3
Perustienpito, saldot	28,8	28,8				
Perustienpito, EU, kansallinen os.	24,6	23,2				1,4
Perustienpito, EU, saldo, kans.os.	14,7	14,7				
Tieverkon kehittäminen	796,6	762,6				34,0
Tieverkon kehittäminen, saldot	77,8	77,8				
Järvenpää-Lahti jälkirah. ml. saldo	41,7		41,7			
Porvoo-Koskenkylä kokonaisrah.	45,0	45,0				
Ulkopuolisille tehtävät tietyt	87,0	87,0				
Maa-alueiden hankinta & korv.	160,0	160,0				
Työllisyystyöt, sis. saldot	49,9	49,9				
EU-tavoiteohjelmien v. 1999 rahat	35,1	35,1				
EU-tavoiteohjelmat, saldot	19,7	19,7				
Yhteensä	4400,6	3867,7	345,3	146,8	5,1	35,7

Lisäksi tiehallinnolle tuli vielä joulukuun lopussa 5,4 milj.markkaa TEN-tukea, joka lisää jakamatonta perustienpidon määrärahaa. Tielaitoksen rahoitus tulee lukuisilta momenteilta, mutta kolmen suurimman osuus on yli 90 %.

Määrärahojen osuudet Tielaitoksen vuoden 1999 rahoituksesta

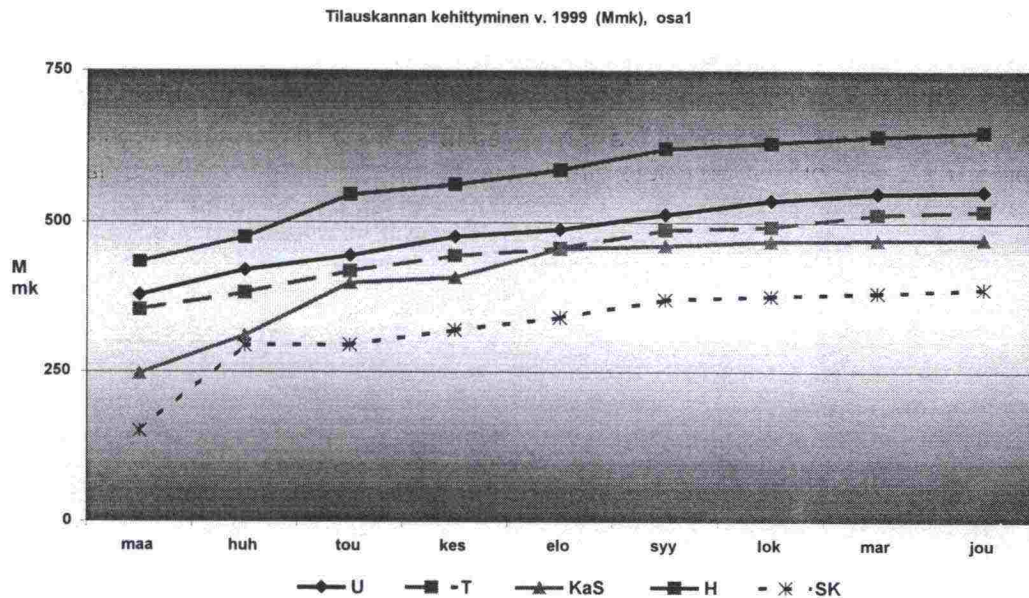
2.2 Tilaukanta ja menolaskelman toteutumet

Vuoden lopussa tilaukanta oli 99 % käytettävissä olevasta rahoituksesta. Tulosityksiköiden käytettävissä olevasta rahoituksesta (kaikki momentit pl. kokonaisrahoitushanke) jäi tiepiirien raportoinnin mukaan käyttämättä 44,8 Mmk.

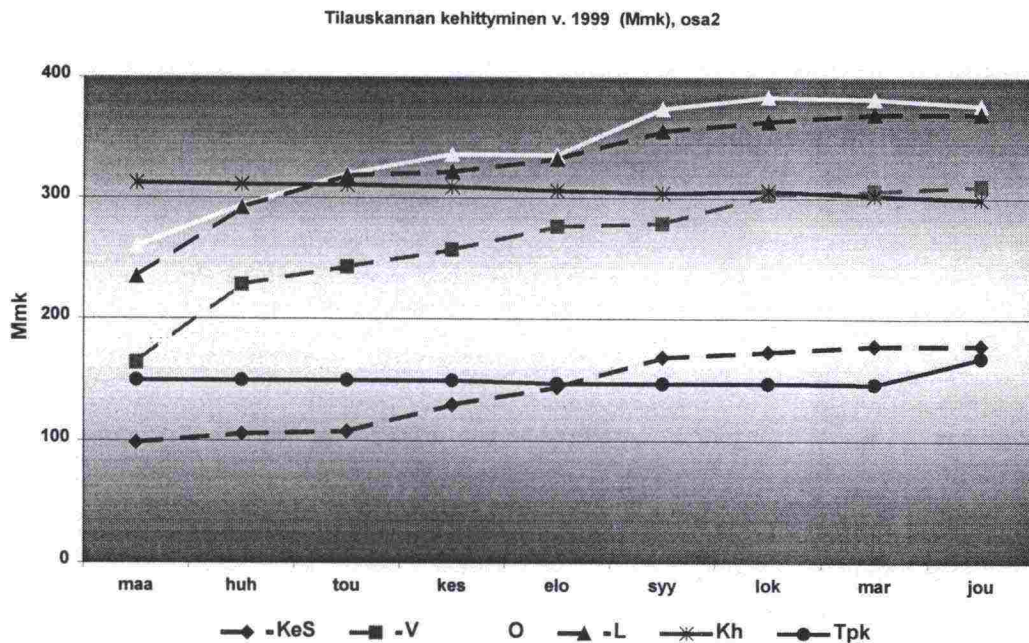
Tienpidon tuoteryhmät ja tiehallinto	Budjetti Mmk	Käytettävissä oleva rahoitus Mmk	Toteutuma Mmk	Käytettävissä olevan rahoituksen alitus (+) ylitys (-) Mmk
Tuotot	19,4	-	28,8	28,8
Hoito	1173,7	1173,9	1176,7	-2,8
Ylläpito ja korvausinvestoinnit	799,3	776,7	787,5	-10,8
Laajennus- ja uusinvestoinnit	1505,1	1525,8	1530,9	-5,1
Suunnittelu	158,0	156,7	154,1	2,6
Maa-alueiden hankinta	167,8	165,2	152,8	4,6
Järvenpää-Lahti jälkirah.	-	42,1	39,0	2,0
Tiehallinnon oma toiminta	483,1	486,4	460,0	24,5
Investoinnit	14,1	14,4	12,1	1,9
Menot – tuotot yhteensä	4281,6	4341,1	4290,7	44,8

Tienpidon tuotteiden ostot	Budjetti Mmk	Käytettävissä oleva rahoitus Mmk	Toteutuma Mmk	Käytettävissä olevan rahoituksen alitus (+) ylitys (-) Mmk
Talvihoito	518,6	513,1	504,8	8,3
Liikenneympäristön hoito	262,8	265,2	268,3	-3,1
Rakenteiden ja laitteiden h.	97,9	95,3	92,4	2,9
Sorateiden hoito	172,4	178,3	186,5	-8,2
Lauttaliikenne	122,0	122,0	122,7	-0,7
Päällysteiden ylläpito	290,6	306,7	320,2	-13,5
Rakenteiden ja laitteiden yp	86,9	88,5	88,6	-0,1
Korvausinvestoinnit	421,8	381,5	380,8	0,7
Laajennusinvestoinnit	692,8	644,3	640,4	3,9
Uusinvestoinnit	812,3	881,6	892,2	-10,6
Esi- ja yleissuunnittelu	35,8	43,4	40,2	3,3
Tie- ja rakennussuunnittelu	122,2	113,2	113,8	-0,6
Maa-alueiden hankinta	167,8	165,2	160,6	4,6
Järvenpää-Lahti jälkirah.	-	42,1	40,1	2,0
Tienpidon tuotteet yhteensä	3803,9	3840,4	3851,6	-11,2

Seuraavissa kuvissa on esitetty tulosyksiköiden tilauskannan kehittyminen vuoden mittaan.

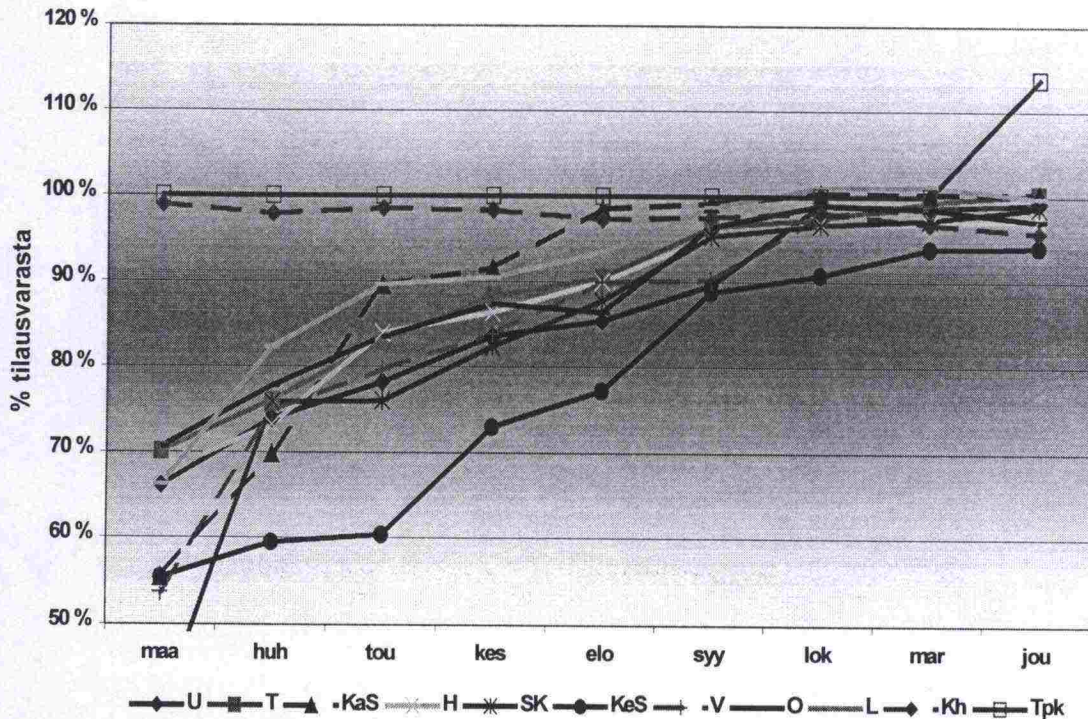
Kuvista näkyy hyvin ne erot, joita tiepiirien menettelyissä on. Kaakkois-Suomi, Keski-Suomi, Savo-Karjala ja Vaasa kasvattivat tilauskantaansa alussa varovasti. Oululla näkyy selvästi tilauskannan loppuvuoden purku.

Keskushallinnon tilauskanta pieneni ennusteessa tasaisesti, koska siitä merkittävän osan muodostivat oman toiminnan menot. Tuotannon pääkonttori ei kovin aktiivisesti ennustanut tuotannon korvauksen käyttöä. Vasta vuoden vaihteen jälkeisen pääkirja-ajon tulos poikkesi aikaisemmista ennusteista, joiden mukaan tuotannon korvauksen piti kulua kokonaan, ei kuitenkaan ylittäen.

Seuraavaan kuvaan on piirretty tilauskannan muodostuminen prosentteina käytettävissä olevasta rahoituksesta. Kuvasta hahmottuu laitostason kehitys ja tiepiirien tarkat tilauskantaprosentit ovat sivun alaosan taulukossa. Kesäkuun loppuun mennessä tilauskanta oli lyöty lukkoon 80–90 prosenttisesti.

Tilaukannan kehittyminen v. 1999 (%)

Alkuvuoden varovaisuus aiheutuu osin rahoituksen epävarmuudesta eräiden piirien osalla. Keski-Suomen tilauskanta laahasi muita alempana koko vuoden, koska osa rahoituksesta oli monivuotista EU-rahaa.

Seuraavaan taulukkoon on merkitty miten tilauskanta kehittyi tiepiireissä ja keskushallinnossa maaliskuun lopusta joulukuun loppuun. Heinäkuun tieto puuttuu, koska silloin ei tehty kk-raporttia.

	TIEH	U	T	KaS	H	SK	KeS	V	O	L	Kh	Tpk
maa	66 %	66 %	70 %	55 %	68 %	39 %	55 %	54 %	71 %	66 %	99 %	100 %
huh	77 %	74 %	76 %	70 %	73 %	76 %	59 %	75 %	78 %	82 %	98 %	100 %
tou	84 %	78 %	83 %	90 %	84 %	76 %	60 %	80 %	83 %	90 %	99 %	100 %
kes	87 %	84 %	88 %	92 %	86 %	82 %	73 %	84 %	87 %	91 %	98 %	100 %
hei	91 %	85 %	90 %	99 %	90 %	88 %	77 %	90 %	86 %	93 %	97 %	100 %
elo	95 %	90 %	96 %	99 %	95 %	95 %	89 %	90 %	96 %	99 %	98 %	100 %
syy	98 %	99 %	97 %	100 %	97 %	97 %	91 %	98 %	99 %	101 %	98 %	100 %
lok	98 %	99 %	99 %	100 %	97 %	97 %	94 %	99 %	99 %	101 %	97 %	100 %
mar	98 %	99 %	99 %	100 %	97 %	97 %	94 %	99 %	99 %	101 %	97 %	100 %
jou	99 %	99 %	100 %	100 %	97 %	99 %	94 %	99 %	97 %	100 %	96 %	114 %

2.3 Määrärahan käytön seuranta talousarviokirjanpidossa

Seuranta perustuu talousarviokirjanpidon 11.2.2000 tehtyyn ns. toiseen pääkirja-ajoon. Toinen ajo eroaa joulukuun 1999 kk-raportin perustana olleesta ensimmäisestä pääkirja-ajosta siten, että siinä on huomioitu tuotannon konsultoinnin loput laskut, tulospalkkiovaraukset sekä ajojen välillä kirjanpitoon tehdyt korjaukset.

Määrärahaseuranta. Tiedot perustuvat pääkirjan menoihin/Hha	vuosi 1999 (Mmk)				vuosi 1998 (Mmk)	
	Käytös- sä	Toteu- tuma 1999	Jäljellä	Tot.ero 99-98	Käytös- sä (ml. saldo)	Toteu- tuma 1998
Perustienpito (pl. EU-hankkeiden kansallinen rah.) vuoden määräraha	3 020	3 291		76	3 053	3 215
ed. vuoden määräraha käyttö yhteensä	29	29		- 81	110	110
./. perustienpidon tulot	3 048	3 320	- 272	- 5	3 163	3 325
nettokäyttö	3 048	3 032	288	- 97	- 191	3 134
Kehittäminen vuoden määräraha	797	765	32	31	811	733
ed. vuoden määräraha käyttö yhteensä	78	78	-	- 154	231	231
	874	843	32	122	1 043	965
Ulkopuoliset työt	87	86	1	- 7	95	93
Maanhankinta	160	158	2	- 2	160	160
Yhteensä	4 170	4 118	52	- 233	4 460	4 351

Saldoja jäi perustienpidosta 16,5 Mmk, perustienpidon EU-momentilta 5,8 Mmk ja kehittämisestä 31,7 Mmk. Ulkopuolisten tietöiden määrärahaa jäi käyttämättä 1,4 Mmk ja maa-alueiden hankinta- ja korvausmäärärahaa 2,1 Mmk, mutta ne eivät siirry saldoina seuraavalle vuodelle.

Jälkirahoitushankkeen Järvenpää-Lahti saldo oli 2,4 Mmk ja kokonaisrahoitushankkeen Porvoo-Koskenkylä saldo 32,3 Mmk ja työllisyystöistä jäi 5,4 Mmk.

Talousarviokirjanpito osoittaa selkeästi, että perustienpidon saldoksi jäänyt 16,5 Mmk määräraha ei riitä kattamaan tiepiirien ja keskushallinnon saldonäkemyksiä.

2.4 Määrärahojen saldoennusteet

Tulosityksiköiden saldoennusteet perustuvat joulukuun 1999 kk-raportin perustana olleeseen 20.1.2000 tehtyyn talousarviokirjanpidon 1. pääkirja-ajoon ja sen jälkeen odotettavissa olevien menojen ja tuottojen ennusteeseen. Saldoennusteissa ei ole huomioitu toisen pääkirja-ajon mukaisia muutoksia, koska niitä ei enää kysely tiepiireiltä.

	Tulosityksiköiden saldoennusteet 31.12.1999						
	Perustienpito, pl. EU	Perustienpito, EU	Tieverkon kehittäminen *)	Ulko-puoliset tietyöt	Jälki- ja kok.rah. hankk.	Maa-alueet	Työllis. ja EU-ohjelmat
U	5,8		0,0	0,3	31,7	**) -7,1	
T	-2,9		-1,0			2,0	
KaS	-1,7		-5,7	0,4		2,5	2,2
H	5,8	0,4	-4,6	0,7		6,9	8,3
SK	5,2	0,2	-2,0			1,8	
KeS	5,9		0,1			-1,0	6,3
V	2,0	0,1	0,1				0,4
O	11,4	0,1		-0,4			0,1
L	3,6	0,1	-2,8			-0,9	0,4
Kh	13,3				2,4		
Tpk	-20,1						
Ohj.m	5,7	1,4	34,0				
Yht.	33,9	2,3	18,1	1,0	34,1	4,2	17,8

*) Myönnetty lupa ylittää kehittämisen momentin käyttöoikeus 11,0 Mmk:lla tuotannolle tehtävillä tilauksilla (21.9.1999) seuraavasti: Uusimaa 1,4 Mmk Hanko–Skogby, Häme 4,6 vt. 3 Iittala–Kulju, Savo-Karjala 2,0 vt. 5 Vehmasmäki–Hiltulanlahti, Lappi 3,0 vt. 21 Kemi-Tornio

**) Myönnetty ylityslupa 13,3 Mmk.

Ohj.m = ohjelmoimaton määräraha

Joulukuun 1999 kk-raportin määrärahan käyttölaskelmassa tiehallinnon yksiköiden perustienpidon saldoennuste oli 54 Mmk, mutta tuotanto ilmoitti ylittävänsä tuotannon korvauksen käytön 20,1 Mmk. Toisessa pääkirja-ajossa tuotannon ylitys suureni vielä 21,7 milj. markkaan. Myös tiepiirien saldoennusteet muuttuivat vähän toisessa pääkirja-ajossa.

Kun perustienpidon saldoja on vain 16,5 Mmk merkitsee se sitä, että tiehallinnon tulosityksiköiden näkemyksen mukaista perustienpidon 54,0 Mmk saldoja vastaan ei löydy katetta erotuksen 37,5 milj. markan osalta.

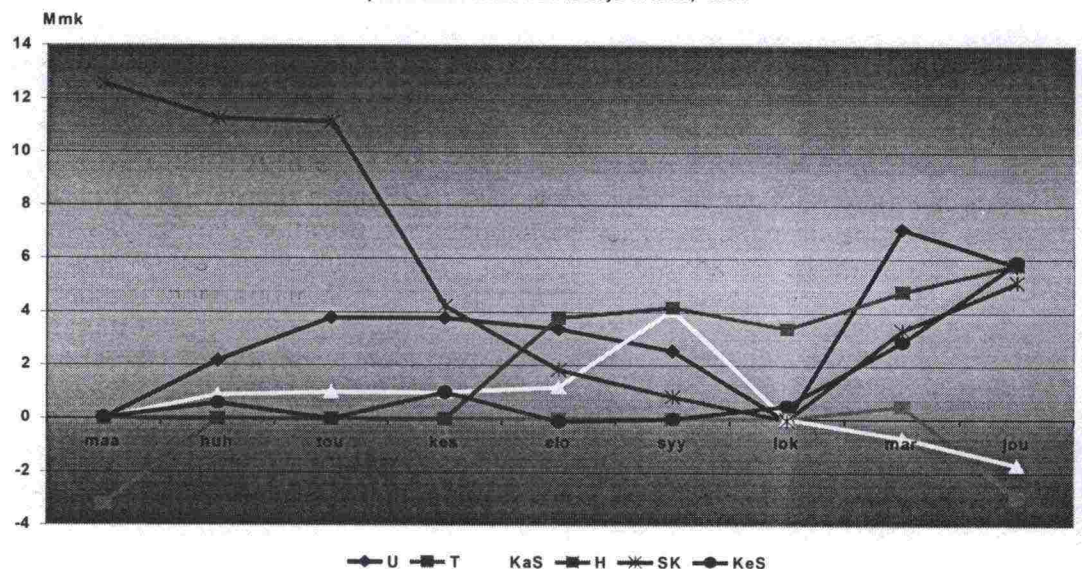
Tieverkon kehittämisen määrärahan saldoennuste on 18,1 Mmk. Tästä 34,0 Mmk on valtion toisessa lisätalousarviossa myönnettyä vielä ohjelmoimattomaa määrärahaa. Uudenmaan, Hämeen, Savo-Karjalan ja Lapin tiepiireillä oli lupa ylittää tieverkon kehittämisen käytettävissä oleva rahoitus yhteensä 11 Mmk tuotannolta tehtävillä tilauksilla.

Uusimaa, Häme, Savo-Karjala ja Keski-Suomi päätyivät runsaan 5 Mmk saldokäsitykseen. Tilanne oli Hämeen tiepiirillä nähtävissä jo elokuusta alkaen, mutta muilla kolmella vasta marraskuussa. Savo-Karjalan alkuvuoden iso saldoennuste syntyi siitä, että perustienpitoa jätettiin noin 10 Mmk ohjelmoimatta siltä varalta, että budjetoitua työllisyysrahoitusta ei saada. Myöhemmin tilanne selkiintyi ja piiri ohjelmoi varauksensa tienpitoon.

Kaakkois-Suomi ylitti tilausvaransa jo marraskuussa, eikä sitä saatu oikaistuksi. Lisäksi tuotanto toteutti suotuisien ilmojen vuoksi vuodelle 2000 ohjelmoituja sorastuksia hieman etuajassa. Turun negatiivinen saldo syntyi vasta joulukuussa hieman yllättäen, kun tuotanto teki töitä etuajassa.

Perustienpidon saldoennusteen kehitys v. 1999, osa 1

Uusimaa ohjelmoi käytettävissä olevaa rahoitusta hoitoon joulukuussa 5 Mmk lisää edellisen talvikauden talvihoidon sopimukseen otetun säävarauksen kattamiseen. Ylläpidon ja korvausinvestointien rahoitusta Uusimaa pienensi joulukuussa 3 Mmk.

Turku ohjelmoi kesäkuusta alkaen hoitoon 1–2 Mmk vähemmän kuin maaliskuun ensimmäisessä raportoinnissa. Se näkyi yhtä suurena lisäyksenä ylläpitoon ja korvausinvestointeihin. Laajennus- ja uusinvestointien ohjelmointia ei muutettu muutoin kuin marraskuussa saadun 11 Mmk kehittämisen rahoituksen verran.

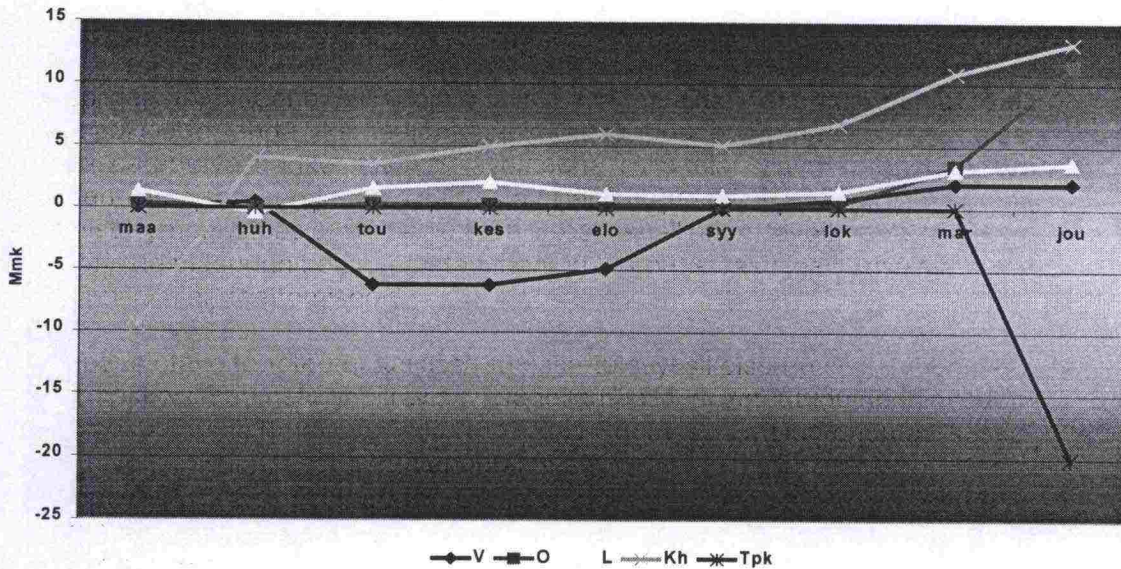
Kaakkois-Suomi piti koko vuoden hoitoon ohjelmoidun rahoituksen vakiona, mutta lisäsi huhtikuussa ylläpitoon ja korvausinvestointeihin miljoonan. Laajennus- ja uusinvestointien rahoitusta KaS lisäsi elokuussa 19 Mmk ja marraskuussa vielä 4 Mmk. Lisäys perustui pääosin EU-rahoitukseen, mutta osin myös perustienpidon rahan, mikä aiheutti määrärahan ylityksen.

Hämeen saldoennuste oli vakaa elokuusta lähtien. Marraskuussa Häme ohjelmoi 6 Mmk lisää ylläpitoon ja korvausinvestointeihin ja vähensi joulukuussa hoitoon ohjelmoitua rahoitusta 3 Mmk.

Savo-Karjala ohjelmoi syyskuussa ylläpitoon ja korvausinvestointeihin 3 Mmk lisää ja teki vastaavan vähennyksen hoitoon lokakuussa.

Keski-Suomi ohjelmoi lokakuussa hoitoon 1,5 Mmk lisää ja tuplasi lisäyksen joulukuussa. Ylläpidon rahoitusta piiri vähensi syyskuusta alkaen 2 Mmk.

Perustienpidon saldoennusteen kehitys v. 1999, osa2

Vaasan ohjelmointia kiusasi Öskatan siltahankkeen rahoituksen viipyminen. Piiri ohjelmoi kesällä hoitoon 1 Mmk lisää, mutta vähensi lokakuussa hoidon rahoitusta 2 Mmk.

Oulu lisäsi hoidon rahoitusta syyskuussa 0,4 Mmk ja ylläpidon sekä korvausinvestointien rahoitusta elokuussa 2 Mmk. Laajennus- ja uusinvestointien rahoitusta piiri lisäsi jo huhti–toukokuussa 13 Mmk maaliskuun tilanteeseen verrattuna ja piti ohjelmoinnin tällä tasolla loppuun asti.

Lapin hoidon sekä ylläpidon ja korvausinvestointien rahoituksen ohjelmointi säilyi hyvin maaliskuun tilanteen mukaisena koko vuoden. Marraskuussa piiri ohjelmoi laajennus- ja uusinvestointeihin lisäystä 5 Mmk.

Keskushallinnon saldoennuste kertyi tasaisesti vuoden mittaan kun töitä jätettiin tekemättä tai oman toiminnan menoissa säästettiin. Suurimmat säästöt kertyivät T&K -ohjelman menoista (2,8 Mmk), joita vastaavat tuotot jäivät saamatta sekä hallintoyksiköstä (2,2 Mmk), tiestötiedoista (1,3 Mmk), tie- ja liikenneolojen suunnittelusta (1,0 Mmk), liikenteen palveluista (0,9 Mmk) ja kansainvälisestä toiminnasta (0,8 Mmk). Keskushallinnon saldoa kasvatti myös keskushallinnon tulot, joita oli 2,8 Mmk. Aikaisemmin vuoden aikana keskushallinto oli luovuttanut tienpitoon uudelleen ohjelmoitavaksi 1,0 Mmk lauttaliikenteen säästöjä ja 2,0 Mmk lähialueyhteistyöstä säästyvää rahoitusta.

Tuotannon pääkonttori ei koko vuoden aikana ennustanut analyttisesti perustienpidon saldon määrää, vaan ilmoitti tuotannon korvauksen riittävän ja käytön olevan korvauksen suuruinen. Ylitys selvisi vasta joulukuun jälkeen. Tuotannon korvauksen käyttö ylitti käytössä olleen perustienpidon määrärahan 20,1 Mmk. Tilinpäätöksessä ylitys tarkentui 21,7 milj. markkaan.

3 TULOSTAVOITTEET

3.1 Liikenneministeriön asettamat tulostavoitteet

LM asetti tiehallinnolle seitsemän tavoitelohkon sisällä kaikkiaan 16 tulostavoitetta. Niissä onnistuttiin pääosin hyvin. Yksi tavoite jäi selvästi vajaaksi ja kolmessa tavoitteessa tulos jäi 5–10 % tavoitteeksi asetetusta. Ohessa tiehallinnon tulosityhteenveto:

	LM:n tavoitteet	Tulos	Tuloksen kuvaus
1.	Heva-vähenemä	Jäi 5%	42,9 hevaa, tavoite 45 hevaa
2.	Taajamien nopeussäätelyn periaatteiden täsmentäminen	Ok!	Ohje valmistunut ja otetaan käyttöön huhtikuussa 2000
3.	Kehittää uusia toimintamalleja ja tienpidon toimenpiteitä liikenneturvallisuuden parantamiseksi	Ok!	Uusia toimintamalleja ja tienpidon toimia kehitettiin suunnitelmien mukaan
4.	Elinkeinoelämän kuljetusten sujuvuus ja matka-aikojen ennustettavuus	Ok!	Piirit ovat inventoineet ongelmalliset tiejaksot
5.	Tienpidon teettämisen ja työmaiden liikennejärjestelyiden kehittäminen	Ok!	Piirit tehostaneet liikenteen ohjausta ja parantaneet urakointimenettelyitä
6.	Huonokuntoiset päällystetyt tiet	Ok!	6272 km, tavoite max 6284 km
7.	Päällysteiden vaurioiden määrä	Ok!	3,5%, tavoite max 5%
8.	Runkokelirikon haittaindeksin vähenemä	Jäi 8%	23 %, tavoite 25%
9.	Melusuojaus	Ok!	6 535 asukasta, tavoite 5 000
10.	Pohjavesisuojaus	Jäi 10%	17,9 km, tavoite 20 km
11.	Liukkaudentorjuntasuolan käytön vähentäminen	Ok!	102 500 tonnia, tavoite max 103 000 tonnia
12.	Kevyen liikenteen väylien rakentaminen	Jäi 17%	130 km, tavoite 157 km
13.	Tienpidon tuotteiden hintataso laskee	Ok!	Teettämismenettelyjä kehitettiin, kilpailutettujen tuotteiden hintataso aleni
14.	Tiehallinnon varsinaiset toimintamenot vähenevät ja ovat enintään 416 Mmk		Toteutuma oli 408 Mmk. Tavoitekin oli jo 10 Mmk pienempi kuin ed. vuoden toteutuma
15.	Tienpidon investointien taloudellisuuden arviointia parannetaan	Ok!	Kannattavuusanalyysin ohjeet päivitetty, hankeperustelujen intranetvalmius luotu
16.	Kilpailuttamista lisätään hallitusti pilottiprojektein	Ok!	Suunnitelmien mukaiset kohteet kilpailutettiin. Kaikista vähintään 3 tarjousta. Tarjoajien puolelta saatu palaute oli "normaalista".

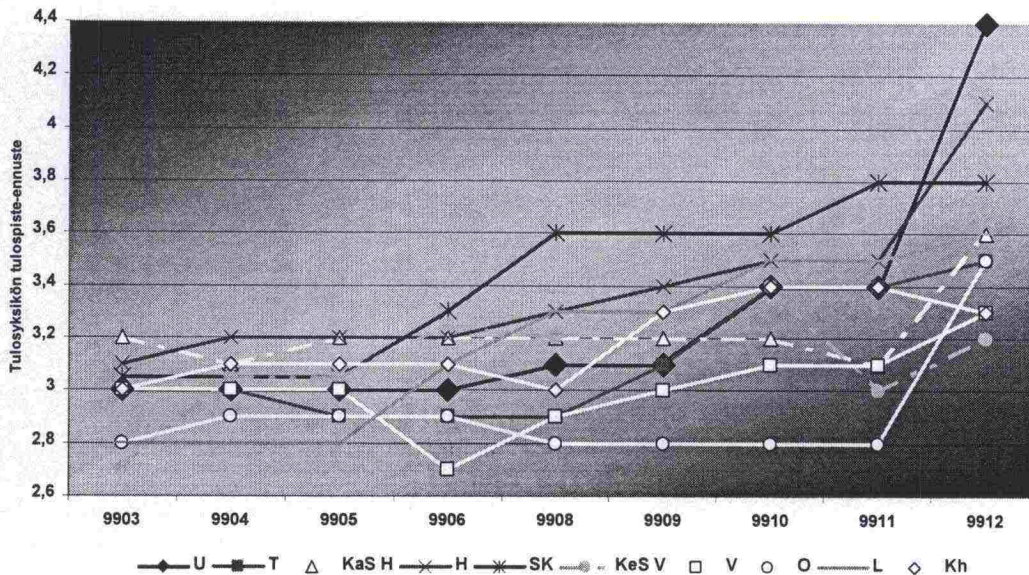
Liikenneministeriön tiehallinnolle asettamien mitattavien tulostavoitteiden kehitys oli vuoden mittaan hyvin ennustettavissa. Kesäkuun lopun tulostenuste oli perinteisten vaikuttavuustavoitteiden osalta hyvin lähellä lopullista tulosta. Uusien vaikuttavuustavoitteiden ennusteet eivät olleet läheskään yhtä stabiileja.

Tilanne	Heva- vähene- mä (lkm)	Huonokun- toiset pääl- lystetyt tiet (km)	Runkokeli- rikon hait- taindeksin vähennemä (%)	Melulta suojatut asukkaat (lkm)	Pohjavesi- suojaus (tiekkm)	Suolan käyttö (tn)	Kevyen liikenteen väylät (km)
30.6.	40,1	6 622	23,6	6 135	17,6	58 000	116
31.8.	39,6	6 535	23,5	6 280	17,2		
30.9.	40,1	6 504	24,2	6 850	17,7		
31.10.	40,7	6 331	24,3	6 880	18,2		
30.11.	40,9	6 327	23,1	6 880	18,2		
31.12.	42,9	6 272	23,0	6 535	17,9	102 500	130

3.2 Tiehallinnon sisäiset tulostavoitteet

Tiehallinnon sisäisten tavoitteiden tulokset olivat hyviä, jopa erinomaisia, kuitenkin tuloksen ennustettavuus oli huono. Maalis-kesäkuun aikana tulosyksiköiden tulostenuste oli $3,0 \pm 0,2$ pistettä. Vain Keski-Suomen tiepiirin lopullinen tulos vastasi vuoden puolivälissä tehtyä ennustetta. Syksyn ja alkutalven aikana tulosyksiköt korjasivat tulostenusteitaan varovasti ylöspäin.

Tiepiirien ja keskushallinnon vuoden 1999 tuloksen ennustaminen

Neljä tiepiiriä eivät vielä joulun alla kyenneet ennustamaan tulostaan luotettavasti, vaan joutuivat joulukuun raportissa korjaamaan tulostenustettaan 0,5–1,0 pistettä ylöspäin.

Liikenneturvallisuus

LM:n Tielaitokselle asettama tavoite oli 45 henkilövahinko-onnettomuuden laskennallinen vähenemä vuodessa. Saavutettu tulos oli 42,9 hevaa. Vähenemästä 5,0 hevaa saavutettiin tieverkon kehittämishankkeilla ja 37,9 hevaa muulla tienpidolla. Nopeusrajoitusten tarkistamisen vaikutus oli 4,7 hevaa, kun sopimusvaiheen arvio oli 5,9.

Hevavähennemä -tavoitteen saavuttivat Uudenmaan, Turun, Hämeen ja Savo-Karjalan tiepiirit, joista erityisesti Savo-Karjalan tulos oli erinomainen. Lähinnä tutkimus- ja kehittämistoimintaa sisältävä liikenneturvallisuuden lisätavoite oli asetettu viidelle tiepiirille. Näistä Uusimaa, Kaakkois-Suomi, Häme ja Oulu saavuttivat lisätavoitteen hyvin, Lappi sen sijaan vain osittain.

Syksyllä toteutettu koulunsa aloittaville ekaluokkalaisille suunnattu valtakunnallinen heijastinkampanja onnistui erittäin hyvin. Taajamien nopeusrajoitusten suunnitteluohje on valmistunut.

Liikenteen sujuvuus

Kaikki tiepiirit tekivät selvityksen elinkeinoelämän kuljetusten sujuvuuden ja matka-ajan ennustettavuuden kannalta heikoista tiejaksoista sekä vähensivät tietyömaista aiheutuvia haittoja. Kiitettävän tuloksen saaminen edellytti toimenpiteiden auditointia ja uusien sujuvuutta parantavien menetelmien kehittämistä. Tavoite toteutui kaikissa muissa tulosyksiköissä, paitsi Keski-Suomen tiepiirissä ja keskushallinnossa.

Työmaiden haittoja vähennettiin muun muassa laatimalla toimintasuunnitelmia, tehostamalla liikenteen ohjausta, kehittämällä urakka-asiakirjoja, laatimalla tarkistuslistoja ja kehittämällä liikennekeskuksia. Auditointi tehtiin viidessä tiepiirissä. Uudenmaan ja Hämeen tiepiireissä kehitettiin liikenteen sujuvuutta parantavia toimia muun muassa tekemällä esimerkkilaskelma työmaiden liikenteelle aiheuttamasta haitasta, keräämällä kokemuksia HUT-SIM-mallista ja laatimalla tarkistuslistoja työmaita varten.

Työmaiden liikenteen ohjausta on ohjeistettu ja ohje hoitotöiden toteutuksesta on liitetty teettämisasiakirjoihin.

Tieverkon kunto

Päällystettyjen teiden kunnolle asetettu tavoite toteutui. Huonokuntoisten teiden määrä sai tavoitteen mukaan lisääntyä 200 kilometriä, mutta lisäys jäi 188 kilometriin. Laatukriteerit alittavien teiden enimmäismäärän tavoite oli 6 284 kilometriä ja niitä oli lopulta 6 272 kilometriä. Päällysteiden vaurioiden määrä lisääntyi 3,5 %, mikä alitti tavoitteeksi asetetun enintään 5 % lisäyksen.

Sorateiden runkokelirikotavoitetta ei saavutettu. Tavoitteena oli vähentää kelirikon liikenteelle aiheuttamaa haittaa vähintään 25 %, mutta tulos jäi 23 %. Tähän vaikuttivat suunniteltuja korkeammat korjauskustannukset ja loppuvuoden tilauskielto.

Ympäristö

Melulta suojattiin 6 535 asukasta, pohjavesisuojausta rakennettiin 17,9 kilometriä ja suolaa käytettiin liukkaudentorjunnassa 102 500 tonnia. LM:n pohjavesien suojaukselle asettama 20 kilometrin tavoite ei toteutunut, koska Hanko–Skogby hankkeen rakentaminen viivästyi. Muut LM:n tavoitteet toteutuivat.

Tiepiirien tavoitteena oli suojata asukkaita melulta, rakentaa pohjavesien suojauksia ja tehdä yksi taajamahanke sekä luonnon ympäristöä tai maisemaa parantava hanke. Lisäksi tavoitteena oli suolan käytön väheneminen viiden viimeisen vuoden keskiarvosta. Tiepiirit auditoivat suunnitelmien teettämistä ympäristöasioihin painottuen. Keskushallinnon tavoitteena oli liikennejärjestelmäsuunnittelun edistäminen ja ympäristöasioiden sisäistäminen suunnitelmien teettämiseen.

Ympäristötavoite toteutui kaikissa muissa tulosityksiköissä paitsi Uudenmaan ja Kaakkois-Suomen tiepiireissä. Uudellamaalla ei toteutunut pohjavedensuojausta koskeva tavoite, eikä Kaakkois-Suomessa meluntorjuntaa koskeva tavoite. Suolan käytön vähentäminen onnistui hyvin Hämeen, Keski-Suomen ja Lapin tiepiireissä. Uudellamaalla ja Turussa suolan käyttö lisääntyi. Muissa tiepiireissä suolan käyttö oli viiden viimeisen vuoden keskiarvon tasolla.

Kevyen liikenteen väylien rakentaminen

LM:n hyvin myöhäisessä vaiheessa asettama kevyen liikenteen väylien rakentamistavoite ei ollut tiehallinnon sisäisenä tulostavoitteena. Tulossopimukset oli tehty jo huomattavasti aikaisemmassa vaiheessa. Siitä huolimatta piirit pyrkivät sen saavuttamiseen LM:n asettamana tavoitteena. Tulos jäi kuitenkin 27 kilometriä alle tavoitteen, joka oli 157 kilometriä.

Tiehallinnon taloudellisuus

Tavoitteen osalta tulos saavutettiin erinomaisesti, mutta ennustemenettelyitä kohtaan voidaan hyväksyä saatu kritiikki. Turku saavutti 3 pistettä ja kaikki muut tulosityksiköt 5 pistettä. Asetettu oman toiminnan menojen tavoite oli 307 Mmk ja toteutuma 292 Mmk eli 15 Mmk vähemmän. Vuoden 1999 tiehallinnon oman toiminnan menot alittivat vuoden 1998 menot 37,9 Mmk. Kun tästä poistetaan suunnittelun osuus, jäi alitukseksi vielä 13,1 Mmk.

Teettämisen kehittäminen

Lähes kaikki suunnitelman mukaiset kohteet kilpailutettiin ja niistä saatiin vähintään kolme tarjousta. Perusteettomista hintaeroista ei ole todistettavia havaintoja. Tarjoajien puolelta saatiin normaalia palautetta. Kaikissa tiepiireissä teettäjät olivat aidosti kosketuksissa kilpailutettujen markkinoiden kanssa.

Urakoiden hallinnassa esiintyi hajontaa. Ei saatu havaintoja, että urakan hallinta olisi asetettuihin kriteereihin nähden pettänyt. Sanktioiden toteutuksessa esiintyi pientä horjuvuutta. Urakoitsijoiden taholta ei tullut vakavia reklamaatioita itse teettämistoiminnoista.

Tuottajan kokonaisvastuullisuuden kehittämiseksi valmistui ylläpitotöiden teettämishoje ja ohje alueurakoiden talvihoidon valvontakäytännön yhte-

näistämiseksi. Tielaitos päätti vaatia RALAn pätevyyttä pääurakoitsijoiltaan vuoden 2000 alusta alkaen.

Tukitavoitteet

Tiepiirien raportoinnin mukaan tukitavoitteet toteutuivat muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta yleensä erittäin hyvin. Vajaiksi jäivät Kaakkois-Suomen työilmapiiritavoite, Savo-Karjalan menestyvä työyhteisötavoite, Keski-Suomen tienpidon strategioiden kehittämistavoite, osaamisen ja sisäisen työn kehittämisen tavoite sekä keskushallinnon osaamisen kehittämistavoite.

Keskushallinto laati tavoitteensa mukaisesti asiakasstrategian, joka hyväksyttiin tiehallinnon johtoryhmässä 20.12.1999.

3.3 Tiehallinnon tulospisteet ja tulospalkkio

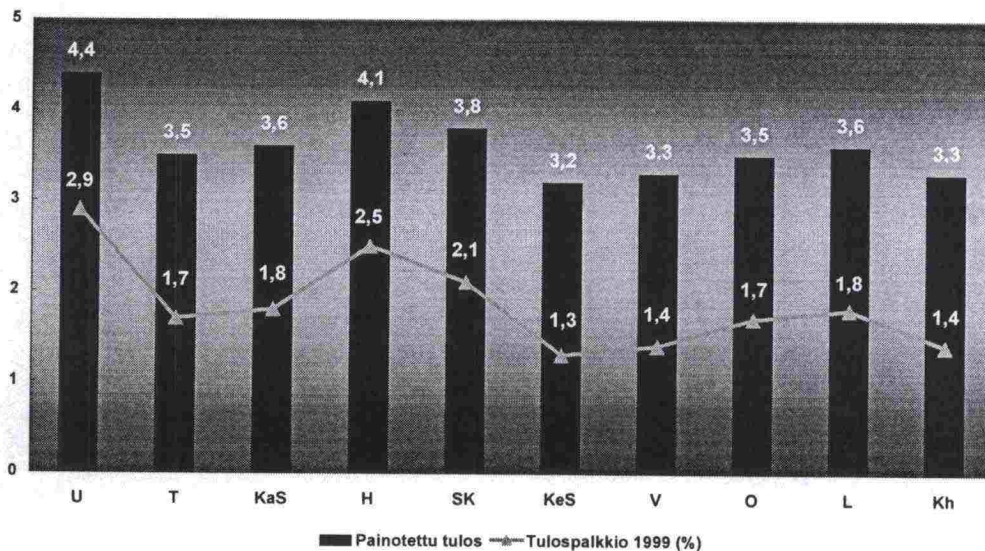
Kaikkien tulosityksiköiden tulos ylitti kolmen pisteen tavoiterajan. Tulokset vaihtelivat hyvästä 3,2 pisteestä erinomaiseen 4,4 pisteeseen. Kolmea tavoitetta päätettiin kesken vuotta alkaa seuraamaan yhden desimaalin tarkkuudella.

Tulostavoite	Saavutetut tulospisteet 1999									
	U	T	KaS	H	SK	KeS	V	O	L	Kh
Liikenneturvallisuus hevat	4,0	4,0	2,9	3,4	5,0	1,8	2,0	1,0	1,0	
Liikenneturv. lisätavoite	4		3	5				5	2	3
Liikenteen sujuvuus	5	3	4/3	5	4	2	3	3	4	2
Päällysteiden kunto		5	4			5	5	4	3	
Sorateiden kelirikko	5,0	1,0	3,5	1,6	2,1	4,2	3,0	3,0	4,1	3,0
Ympäristö	2	3	2	5	4	4	3	4	5	3
Tiehallinnon taloudellis.	5,0	3,0	5,0	5,0	5,0	5,0	4,9	5,0	5,0	5,0
Tieinv. taloudell. arviointi										3
Teettämisen kehittäminen	5	4	5	4	5	4	3	4	4	3
Tukitavoite 1	4	3	3	4	3	1	4	3	3	4
Tukitavoite 2	5	4	4	4	4	4	3	3	3	3
Tukitavoite 3		4	2		2	2	3		4	2
Tukitavoite 4			4						3	3
Tukitavoite 5									5	
Painotettu tulos	4,4	3,5	3,6	4,1	3,8	3,2	3,3	3,5	3,6	3,3

Tulossopimuksissa oli sovittu tulospalkkion korottamisesta 10 %, jos tiehallinnon oman toiminnan taloudellisuustavoite saavutetaan vähintään kolmen pisteen tasoisesti ja vähentämisestä 10 %, jos saavutus jää nolnaan pisteeseen. Kaikki tulosityksiköt saavuttivat vähintään kolmen pisteen tason, mutta korotuksesta luovuttiin, koska Tielaitos ei onnistunut saavuttamaan aivan kaikkia LM:n asettamia tulostavoitteita.

Hyvä tuloksen perusteella määriteltiin tiepiirien ja keskushallinnon tulospalkkion peruste. Tulospalkkioprosentti vaihtelee välillä 1,4–2,9 % henkilön vuosipalkasta.

Tulospisteet ja tulospalkkioprosentti

Tiehallinnossa on tulospalkkiota maksettu koko 1990-luvun ajan. Kahden viime vuoden aikana kaikki tuloyksiköt ovat saavuttaneet vähintään kolmen pisteen tuloksen, joka on oikeuttanut tulospalkkioon. Vuonna 1997 viisi tuloyksikköä jäi ilman tulospalkkiota lähinnä yhteen tavoitteeseen liitetyn palkkioleikkurin takia.

Piiri	Tuloyksiköiden tulospalkkioprosentit					
	1994	1995	1996	1997	1998	1999
U	1,6	1,0	2,7	-	2,3	2,9
T	2,1	-	3,1	-	2,1	1,7
KaS	1,1	1,3	2,1	-	2,0	1,8
H	1,3	1,7	2,5	1,1	1,8	2,5
SK	2,3	-	2,7	-	2,1	2,1
KeS	1,3	1,7	1,0	1,3	1,7	1,3
V	1,7	1,6	1,6	1,1	2,1	1,4
O	1,1	1,4	2,5	-	2,0	1,7
L	2,3	1,3	2,1	1,4	2,7	1,8
Kh	1,6	1,4	1,4	1,3	1,6	1,4

4 TALOUSTALUKOT

Tulosityksiköiden menolaskelmista tehty yhteenveto käsittää tienpidosta tuotteittain ja tiehallinnon omasta toiminnasta prosesseittain budjetin, ohjelmoidun rahoituksen, ennustetun rahan käytön sekä jäävän saldon.

Menolaskelman erät (Mmk)	Tulosso- pimuksen mukainen budjetti	Käytettä- vissä oleva rahoitus	Toteutu- maennus- te 1999	Toteutu- masta os- tot tuo- tannolta	Saldo- ennuste
Tuotot	19,4		29,6		29,6
Julkisoikeudelliset suoritteet	5,6		5,8		5,8
Liiketaloudelliset suoritteet	0,7		2,8		2,8
Muut tuotot	13,1		21,1		21,1
Tienpidon tuotteiden ostot	3 803,9	3 840,4	3 851,6	3399,9	-11,2
Talvihoito	518,6	513,1	504,8	502,3	8,3
Liikenneympäristön hoito	262,8	265,2	268,3	224,6	-3,1
Rakenteiden ja laitteiden hoito	97,9	95,3	92,4	88,2	2,9
Sorasteiden hoito	172,4	178,3	186,5	186,7	-8,2
Lauttaliikenne	122,0	122,0	122,7	122,7	-0,7
Päällysteiden ylläpito	290,6	306,7	320,2	286,8	-13,5
Rakenteiden ja laitteiden ylläpito	86,9	88,5	88,6	84,5	-0,1
Korvausinvestoinnit	421,8	381,5	380,8	372,6	0,7
Laajennusinvestoinnit	692,8	644,3	640,4	592,6	3,9
Uusinvestoinnit	812,3	881,6	892,2	847,6	-10,6
Esi- ja yleissuunnittelu	35,8	43,4	40,2	17,0	3,3
Tie- ja rakennussuunnittelu	122,2	113,2	113,8	72,7	-0,6
Maa-alueiden hankinta- ja hoito	167,8	165,2	160,6	1,7	4,6
Järvenpää-Lahti jälkirahoitushanke	0,0	42,1	40,1		2,0
Tiehallinnon oma toiminta	483,1	486,4	461,9	45,8	24,5
Tienpidon suunnittelu	101,7	99,9	93,0		6,9
Tienpidon teettäminen	96,0	95,8	94,5		1,2
Liikenteen palvelut	63,9	63,8	61,6		2,2
Hallinto	162,2	168,3	158,6		9,7
T&K-toiminta	59,4	58,7	54,2		4,4
Tiehallinnon investoinnit	14,1	14,4	12,5	3,8	1,9
Kiinteistöinvestoinnit	7,3	7,9	6,9		1,0
Muut investoinnit	6,8	6,5	5,6		0,9
Menot yhteensä	4 301,0	4 341,1	4 326,0	3449,6	15,2
Nettomenot	4 281,6	4 341,1	4 296,3	3 449,6	44,8

Tuotot	19,4		29,6		29,6
Hoito	1 173,7	1 173,9	1 174,8	1124,5	-0,9
Ylläpito ja korvausinvestoinnit	799,3	776,7	789,6	743,9	-12,9
Laajennus- ja uusinvestoinnit	1 505,1	1 525,8	1 532,6	1440,2	-6,8
Suunnittelu	158,0	156,7	154,0	89,6	2,7
Maa-alueiden hankinta	167,8	165,2	160,6	1,7	4,6
Järvenpää-Lahti jälkirahoitushanke	0,0	42,1	40,1		2,0
Tiehallinnon oma toiminta + investoinn.	497,2	500,8	474,4	49,6	26,4
Menot yhteensä (netto)	4 281,6	4 341,1	4 296,3	3449,6	44,8

Alla olevassa taulukossa on eritelty tulosityksiköittäin menojen toteutumaennuste. Luvut ovat miljoonia markkoja. Taulukon alaosassa on tienpidon tuotteet esitetty vielä tuoteryhmittäin yhdistetyn.

	YHT.	U	T	KaS	H	SK	KeS	V	O	L	Kh	Jrh	Thy
Tuotot	30	5	2	3	5	2	1	1	1	6	3	0	0
Julkisoikeudelliset suoritteet	6	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Liiketaloudelliset suoritteet	3	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Muut tuotot	21	3	1	2	4	1	1	0	1	6	2	0	0
Tienpidon tuotteiden ostot	3 852	499	488	437	617	354	161	279	341	342	127	40	0
Talvihoito	505	61	45	52	51	57	28	37	69	57	0	0	0
Liikenneympäristön hoito	268	35	27	27	32	29	13	23	36	21	0	0	0
Rakenteiden ja laitteiden hoito	92	10	10	10	7	11	3	12	12	8	0	0	0
Sorasteiden hoito	186	8	20	17	21	28	14	18	24	15	0	0	0
Lauttaliikenne	123	0	0	0	0	0	0	0	0	0	123	0	0
Päällysteiden ylläpito	320	26	48	44	46	31	11	39	35	20	0	0	0
Rakenteiden ja laitteiden ylläpito	89	5	14	9	10	10	3	11	13	8	0	0	0
Korvausinvestoinnit	381	44	48	28	54	34	19	65	36	41	1	0	0
Laajennusinvestoinnit	640	69	48	163	96	63	46	40	60	44	0	0	0
Uusinvestoinnit	892	175	185	58	248	57	10	14	20	109	4	0	0
Esi- ja yleissuunnittelu	40	14	6	4	6	2	1	1	5	2	0	0	0
Tie- ja rakennussuunnittelu	114	19	10	13	19	13	6	8	15	11	0	0	0
Maa-alueiden hankinta- ja hoito	161	33	26	13	27	19	7	14	16	6	0	0	0
Järvenpää-Lahti jälkirahoitushanke	40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	40	0
Tiehallinnon oma toiminta	462	50	30	35	31	33	17	30	35	28	171	1	2
Tienpidon suunnittelu	93	13	7	8	9	6	5	5	9	7	23	0	0
Tienpidon teettäminen	95	10	7	8	6	14	4	10	11	7	16	1	0
Liikenteen palvelut	62	11	8	6	6	5	2	6	5	4	8	0	0
Hallinto	159	16	7	10	9	9	6	9	9	9	73	0	2
T&K-toiminta	54	0	0	3	0	0	0	0	0	0	51	0	0
Tiehallinnon investoinnit	12	2	1	1	2	1	1	2	1	1	1	0	0
Kiinteistöinvestoinnit	7	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0
Muut investoinnit	6	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0
Menot yhteensä	4 326	552	519	473	650	388	179	310	377	370	299	41	2
Netto	4 296	546	517	469	645	386	178	310	376	364	297	41	2

Tuotot	30	5	2	3	5	2	1	1	1	6	3	0	0
Hoito	1 175	115	102	105	111	125	58	89	142	100	123	0	0
Ylläpito ja korvausinvestoinnit	790	75	110	81	110	75	33	114	84	70	1	0	0
Laajennus- ja uusinvestoinnit	1 533	244	234	222	345	120	56	54	80	153	4	0	0
Suunnittelu	154	33	16	17	25	14	7	9	20	13	0	0	0
Maa-alueiden hankinta	161	33	26	13	27	19	7	14	16	6	0	0	0
Järvenpää-Lahti jälkirahoitushanke	40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	40	0
Tiehallinnon oma toiminta + invest.	474	52	31	36	33	34	18	31	36	28	172	1	2
Menot yhteensä (netto)	4 296	546	517	469	645	386	178	310	376	364	297	41	2

Seuraavan sivun määrärahan käyttölaskelma on yhteenveto tulosityksiköiden määrärahan käyttölaskelmista. Niissä on eritelty kustakin määrärahasta tulossopimuksen mukainen budjetti ja vuoden lopussa käytettävissä oleva rahoitus. Toteutumaennuste on eritelty tiehallinnon omaan käyttöön ja tuotannon laskutukseen. Lisäksi kahdella viimeisellä sarakkeella on laskettu tunnusluvuiksi rahoituksen käyttöaste ja jäävä saldo tai ylijäämä.

Määrärahamomentit (Mmk)	Tulossopimuksen mukainen budjetti (perustienpito netto)	Käytettävissä oleva rahoitus	Toteutumaennuste		Toteutumaennuste % rahoituksesta	Saldo- tai ylijäämäennuste
			Ostot ulkopuolisilta ja oman toiminnan menot	Ostot tuotannolta		
31.24.21.2.2 Perustienpito, tulot			34,9			34,9
31.24.21.2.1 Perustienpito, menot	3 093,4	3 024,9	600,6	2 425,4	100 %	-1,0
31.24.21.2 Perustienpito, saldot	26,7	28,8	28,8	0,0	100 %	0,0
31.24.21.1 Perustienpito, EU	24,1	24,1	0,9	20,9	90 %	2,3
31.24.21.1 Perustienpito, EU, saldot	3,7	14,8	1,5	13,3	100 %	0,0
31.24.77 Tieverkon kehittäminen	770,9	796,6	24,3	754,2	98 %	18,1
31.24.77.2 Tieverkon kehittäminen, saldot	12,0	77,8	0,0	77,8	100 %	0,0
31.24.78 Ulkopuolisille tehtävät tietyt	76,9	87,0	4,4	81,6	99 %	1,0
31.24.79 Tieverkon jälkirah. - ja kok.rah.hankk.	0,0	37,0	34,6	0,0	94 %	2,4
31.24.79.1 Järvenpää-Lahti rak.&kp, saldot	0,0	4,7	4,7	0,0	100 %	0,0
31.24.79.2 Porvoo-Koskenkylä, saldot	0,0	45,0	12,3	0,9	30 %	31,7
31.24.87 Maa-alueiden hankinnat ja korvaukset	165,0	162,8	158,6	0,0	97 %	4,2
34.06.02 Palkkaperusteinen työllistämistuki	7,5	0,0	0,1	0,0		-0,1
34.06.77 Työllisyystyöt	84,7	35,6	0,6	32,2	92 %	2,8
34.06.77 Työllisyystyöt, saldot	9,7	35,0	0,5	34,1	99 %	0,4
26.98.61 EU-ohjelmat 2b, 5 ja Interreg	13,3	24,6	1,5	9,7	45 %	13,4
26.98.61 EU-ohjelmat 2b, 5 ja Interreg, saldot	6,5	9,0	2,0	5,6	85 %	1,3
xx.xx.xx Muu rahoitus	0,1	0,3	0,0	0,3	100 %	0,0
Rahoitus yhteensä	4 294,5	4 407,9	840,5	3 456,1	97 %	111,3

Alla olevassa taulukossa on tulosityksiköiden saldonäkemys tuotteittain ja oman toiminnan osalta eriteltynä:

	YHT.	U	T	KaS	H	SK	KeS	V	O	L	Kh	Jrh	Thy	Tpk
Tuotot	29,6	5,4	2,4	3,2	5,0	1,8	0,9	0,7	1,3	6,2	2,8	0,0	0,0	0,0
Tienpidon tuotteiden ostot	-11,2	-1,2	-4,0	-8,3	9,9	0,8	9,5	1,1	8,3	-8,5	-0,6	2,0	0,0	-20,1
Talvihoito	8,3	-0,8	4,1	1,5	0,1	0,1	0,0	1,4	2,4	-0,8	0,0	0,0	0,0	0,3
Liikenneympäristön hoito	-3,1	-2,5	3,4	-2,2	1,5	-0,1	0,0	0,3	0,9	0,6	0,0	0,0	0,0	-4,9
Rakenteiden ja laitteiden hoito	2,9	-0,3	-0,1	-1,0	1,2	3,8	0,2	-0,2	0,3	0,5	0,0	0,0	0,0	-1,5
Sorasteiden hoito	-8,2	0,1	-4,3	0,1	-0,4	-1,7	1,2	0,1	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	-3,9
Lauttaliikenne	-0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,7	0,0	0,0	0,0
Päällysteiden ylläpito	-13,5	-0,6	-4,9	-3,4	-1,3	-2,1	0,0	1,4	1,4	-0,1	0,0	0,0	0,0	-3,9
Rakenteiden ja laitteiden ylläpito	-0,1	0,5	-1,7	2,8	0,5	-0,6	0,2	-0,7	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,9
Korvausinvestoinnit	0,7	0,6	5,1	0,4	-0,3	-1,0	0,0	-1,8	-0,7	0,0	0,1	0,0	0,0	-1,8
Laajennusinvestoinnit	3,9	4,4	-3,6	-7,9	4,9	2,2	6,9	1,3	3,3	-5,9	0,0	0,0	0,0	-1,8
Uusinvestoinnit	-10,6	4,6	-4,3	-1,6	-4,2	-1,4	1,7	-1,6	0,0	-1,8	-0,2	0,0	0,0	-1,8
Esi- ja yleissuunnittelu	3,3	0,1	-0,9	1,1	0,2	1,3	0,1	0,6	0,1	0,5	0,2	0,0	0,0	0,0
Tie- ja rakennussuunnittelu	-0,6	0,0	1,1	-0,6	0,2	-1,6	0,2	0,3	0,2	-0,5	0,1	0,0	0,0	0,0
Maa-alueiden hankinta- ja hoito	4,6	-7,3	2,0	2,5	7,5	1,8	-1,0	0,0	0,0	-0,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Järvenpää-Lahti jälkirahoitushanke	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	0,0
Tiehallinnon oma toiminta	24,5	2,3	-0,2	2,3	1,9	1,8	0,8	0,8	0,9	2,0	11,5	0,4	0,0	0,0
Tiehallinnon investoinnit	1,9	-1,7	-0,1	1,1	0,7	0,8	0,1	0,1	0,7	0,7	-0,4	0,0	0,0	0,0
Saldoennuste yhteensä	44,8	4,7	-1,9	-1,7	17,5	5,1	11,3	2,7	11,2	0,4	13,3	2,4	0,0	-20,1

Perustienpidon saldoa jäi vuodelta 1999 vain 16 518 593,47 mk. Siitä jaettiin tiepiireille ja keskushallinnolle tulospalkkiovarauksen korottamisen edellyttämä rahoitustarve 508 245,40 mk. Lisäksi tiepiireille jaettiin 3,44 Mmk tiehallinnon oman toiminnan menojen rahoittamiseen siltä osin kuin piirit raportoivat siirtäneensä näitä toimia vuoden 2000 puolelle.

Loppu perustienpidon saldo 12 570 348 markkaa jaettiin tiepiireille joulukuun kk-raportin saldoennusteiden suhteessa siten korjattuna, että raportoituihin ennusteisiin oli lisätty tai vähennetty toisen pääkirja-ajon mukaiset muutokset verrattuna ensimmäisen pääkirja-ajon tietoihin perustuvan joulukuun kk-raportin tietoihin.

Keskushallinnolle jaettiin perustienpidon saldoa vain tulospalkkion maksun tarvitseman lisäyksen verran.

(Mmk)	U	T	KaS	H	SK	KeS	V	O	L	Yht.
Kk-raportin 12/99 saldoennuste	5,80	(-2,9)	(-1,7)	5,80	5,20	5,90	2,00	11,40	3,60	39,70
Ennustamaton ptp:n lisämeno	-1,30	-1,00	-0,70	-0,50	-0,30	-0,30	-0,10	-0,30	-	-4,50
"Tot. saldo"	4,50	(-3,9)	(-2,4)	5,30	4,90	5,60	1,90	11,10	3,60	36,90

Saldon palautus (mk)	U	T	KaS	H	SK	KeS	V	O	L	Kh	Yht.
- oman toiminnan säästöt	500 000	-	800 000	600 000	500 000	-	740 000	200 000	100 000	-	3 440 000
- tupan lisäys	106 402	35 617	45 850	54 321	48 291	14 267	28 345	39 329	36 710	99 113	508 245
- muu palautus "Tot. saldo" -suhteessa	1 532 969	-	-	1 805 497	1 669 233	1 907 695	647 254	3 781 324	1 226 375	-	12 570 348
Yhteensä	2 139 371	35 617	845 850	2 459 818	2 217 525	1 921 962	1 415 599	4 020 653	1 363 085	99 113	16 518 593